

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	081 Право
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Правознавство»
Курс, семестр	3 курс, 5-6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6 Загальна кількість годин – 180, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 32 год., практичних занять – 40 год; заочна форма здобуття освіти: лекцій – 14 год., практичних занять – 16 год.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника (-ів)	Олександр КАЛЬЯН , кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права; Контакти: каб. 482-а (навчальний корпус №4) e-mail: oleksandr.kalian@pdau.edu.ua Сторінка викладача: http://surl.li/kfxka

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Цивільне право України».
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій. <i>Спеціальні(фахові):</i> СК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини. СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему
ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.
ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійній діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, вміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столах, громадських заходах тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань у даній галузі правової науки та практичних навичок щодо порядку розгляду та вирішення цивільних справ судами загальної юрисдикції, засвоєння студентами основних принципів та положень цивільного процесу, правових засобів і процедур, спрямованих на найбільш швидкий та ефективний судовий захист прав, свобод та інтересів учасників цивільного процесу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення цивільного процесуального права.
Тема 2. Принципи цивільного процесуального права.
Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини.
Тема 4. Суд як суб'єкт цивільного процесу.
Тема 5. Сторони у цивільному процесі.
Тема 6. Треті особи у цивільному процесі.
Тема 7. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
Тема 8. Представництво у цивільному процесі.
Тема 9. Інші учасники цивільного процесу.
Тема 10. Строки у цивільному процесі.
Тема 11. Судові витрати.
Тема 12. Юридична відповідальність у цивільному процесі.
Тема 13. Докази та доказування.
Тема 14. Загальна характеристика позовного провадження.
Тема 15. Відкриття провадження у справі.
Тема 16. Підготовка справи до судового розгляду.
Тема 17. Судовий розгляд.
Тема 18. Судові рішення (постанови).
Тема 19. Заочний розгляд цивільної справи.
Тема 20. Наказне провадження.
Тема 21. Окреме провадження.
Тема 22. Апеляційне провадження.
Тема 23. Касаційне провадження.
Тема 24. Провадження у зв'язку з виключними та нововиявленими обставинами.
Тема 25. Процесуальні питання виконання судових рішень.
Тема 26. Міжнародний цивільний процес.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні методи (лекція, бесіда); *наочні методи* (демонстрування, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики); *методи самостійної роботи* (виконання вдома завдань самостійної роботи); *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії).

ОЦНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується екзаменом із занесенням у відомість обліку успішності.</p> <p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.</p>
<p>ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦНЮВАННЯ</p>	
<p><i>- щодо термінів виконання та перекладання</i></p>	<p>Регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/0e99d2a та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/fc07d9d.</p> <p>практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.</p>
<p><i>- щодо академічної доброчесності</i></p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету https://salo.li/f4Af1f6.</p>
<p><i>- щодо відвідування занять</i></p>	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.</p>
<p><i>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</i></p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://salo.li/8A980Db.</p>
<p><i>- щодо оскарження результатів оцінювання</i></p>	<p>Регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/0e99d2a.</p> <p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована</p>

розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні:

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80.#Text>.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
3. Цивільний кодекс України, прийнятий 16 січня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
4. Кодекс Законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-8. Відомості Верховної Ради УРСР, 1971, № 48. ст. 375.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073–10. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984, № 51. ст. 1122.
6. Житловий кодекс України від 30 червня 1983 р. № 5464-10. Відомості Верховної Ради. 1983, № 28. ст.573.
7. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-3. Відомості Верховної Ради. 2002, № 3. ст.27.
8. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-3. Відомості Верховної Ради. 94, № 28. ст.232.
9. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-3. Відомості Верховної Ради. 2002, № 21. ст.135.
10. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. Ст. 5.
11. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. Ст. 1374.
12. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-18. Відомості Верховної Ради України, 2015, № 2 3. ст.54
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076 VI. Відомості Верховної Ради. 2013, № 27. ст.1438.
14. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1404 VIII. Відомості Верховної Ради, 2016. № 30. ст. 542.
15. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07 червня 2016 року № 1402 VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. ст. 545.
16. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року № 3460– VI. Відомості Верховної Ради. 2011, № 51. ст.2136.
17. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року № 4038 12. Відомості Верховної Ради. 1994, № 28. ст.232.
18. Про судовий збір: Закон України від 08 липня 2011 року № 3674 VI. Відомості Верховної Ради. 2012, № 14. ст.633.

Основні:

19. Васильєв С. В. Цивільний процес. Підручник. К.: Алерта, 2019. 506 с
20. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
21. Цивільний процес: теорія і практика. Концепції вчених з удосконалення законодавства про цивільне судочинство. Монографія. / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України

- Фурси С.Я., докторки юридичних наук, професорки Бичкової С.С. Київ: Алерта, 2023. 640 с.
22. Судова влада в Україні. Особливості організації та здійснення в умовах воєнного стану./Під. заг. ред. Копотуна І. М. Кив. ВД «Професіонал», 2022. 634 с.
23. Чорнооченко, С. І. Цивільний процес : навч. посіб. /С . В. Чорнооченко ; М-во внутр, справ, Нац. акад. внутр. справ. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Алерта. 2021. 415 с.
24. Цивільний процес: теорія і практика. Концепції вчених з удосконалення законодавства про цивільне судочинство. Монографія. / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України Фурси С.Я., докторки юридичних наук, професорки Бичкової С.С. Київ: Алерта, 2023. 640 с.
25. Судова влада в Україні. Особливості організації та здійснення в умовах воєнного стану./Під. заг. ред. Копотуна І. М. Кив. ВД «Професіонал», 2022. 634 с.
26. Вступ до прецедентного права України : монографія / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора, академіка Академії наук Вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2024. 280 с.

Допоміжні:

27. Бринцев В. Захаренко О. Електронно – технічне забезпечення діяльності судової влади. *Право України*. 2005. № 16. С. 111-117.
28. Василюк С, Ломоносова О. Застосування аналогії в цивільному процесі. *Право України*. 2005. №15. С. 96-101.
29. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. [Цивільний позов в кримінальному процесі](http://surl.li/krfs). *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>.
30. Кальян О., Мисак О. Генеза - міжнародно правової відповідальності як виду юридичної відповідальності. *Держава і право: збірник наукових праць. Серія Юридичні науки*. Випуск 84. Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка». 2019. С.3-14. URL: <http://surl.li/krfpy>.
31. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С.215-218. URL: <http://surl.li/krfpu>.
32. Кальян О., Мисак О. Юридична відповідальність: проблеми системного розуміння. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2019. №59. С.51-54. URL: <http://surl.li/krfqu>
33. Кальян О.С. Окремі теоретичні питання національного правового інтеграційного процесу. *Юридичний науковий електронний журнал*. №. 6. С. 34-36. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2018/8.pdf
34. Кальян О., Мисак О. Дискусійні питання юридичної відповідальності. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. №5, (volume2). С.27-31.
35. Кальян О.С. Особливості правової імплементації принципів цивільного – процесуального права. *Актуальні проблеми правового регулювання суспільних відносин: збірник матеріалів регіональної науково – практичної конференції (м. Полтава, 7 грудня 2006 року)*. Полтава: ПІЕП, 2006. С. 24-27.
36. Кальян О.С. Проблеми реалізації принципів цивільного – процесуального права. *Актуальні проблеми права: збірник матеріалів регіональної науково – практичної конференції (м. Полтава, 16 травня 2007 року)*. Полтава: ПІЕП, 2007. С. 159-164
37. Кальян О.С. Деякі питання представництва в цивільному процесі. *Актуальні проблеми правового регулювання: сучасний стан, досвід і завдання по удосконаленню: збірник матеріалів регіональної науково – практичної конференції (м. Полтава, 14 листопада 2007 року)*. Полтава: ПІЕП, 2007. С. 211-216.
38. Кальян О.С. Захист прав та інтересів учасників цивільного процесу прокурором. *Проблеми гармонізації суспільних відносин: правові, економічні і гуманітарні аспекти: збірник матеріалів регіональної науково – практичної конференції (м. Полтава, 16 квітня 2008 року)*. Полтава: ПІЕП, 2008. С. 196-202.
39. Кальян О.С. Новели цивільно – процесуального законодавства України. *Інноваційний розвиток середовища життєдіяльності людини: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 24 – 25 квітня 2008 року)*. Полтава, 2008. С. 83-87.
40. Кальян О.С. Проблеми правової теорії та практики застосування інституту представництва. *Права і свободи людини і громадянина: проблеми гармонізації законодавства з міжнародним правом (присвячена 60-ї річниці Загальної Декларації прав людини (12 листопада 2008 року)*. Полтава, 2008. С. 260-265
41. Кальян О.С. Проблеми реалізації концептуальних положень цивільного процесуального права. *Інновації в освіті науці і виробництві: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 23 – 24 квітня 2009 року)*. Полтава, 2009. С. 123-126.
42. Кальян О.С. Спеціалізація діяльності ланок судової системи в Україні: проблеми і перспективи., 2009. *Людина, суспільство, економіка: актуальні проблеми та перспективи взаємодії: матеріали VII*

- Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 27 квітня 2010 року) Полтава, 2010. С. 42-44.
43. Кальян О.С. Правова регламентація охорони прав і законних інтересів фізичної особи, 2010. Наука-2010: *Проблеми та перспективи розвитку*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 22-23 квітня 2010 року). Черкаси, 2010. С. 61-65.
44. Кальян О.С. Об'єктивні чинники необхідності реформування судової влади в Україні. *Актуальні проблеми правового регулювання суспільних відносин*: збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції (16 лютого 2011 року). Полтава: ПШП, 2011. С. 136-140.
45. Кальян О.С. Проблеми реалізації принципів цивільного процесуального права : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «*Соціально-гуманітарні науки, економіка, право: нові виклики, практика інновацій*» (18 квітня 2014 року). Полтава: ПШП, С.293-299
46. Кальян О.С. Теоретико-правові аспекти захисту прав законних інтересів національних меншин. *Актуальні проблеми правового регулювання суспільних відносин*: Збірник матеріалів регіональної науково – практичної конференції (03 квітня 2014 року). Полтава: ПШП, 2014. С. 74-77.
47. Кальян О.С. Особливості правового регулювання діяльності судової системи єврейських громад у ХІХ столітті: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «*Соціально-гуманітарні науки, економіка, право: нові виклики, практика інновацій*», м. Полтава, 21-22 квітня 2016 року. К.: Університет «Україна». С. 428-433.
48. Кальян О.С. *Деякі аспекти нормативної регламентації принципу верховенства права в Україні*: збірник матеріалів 13 Всеукраїнської наукової конференції студентів і молодих вчених «Молодь, освіта, наука духовність», м. Київ, 12-14 квітня 2016 року. К.: Університет «Україна». С. 65-71
49. Кальян О.С. Проблеми гармонізації законодавства України та законодавства європейських країн: матеріали регіональної науково-практичної конференції «*Права людини в Україні: сучасний стан та механізм реалізації*». Полтава: ПШП, 07.12.2016. С.806-812
50. Кальян О.С. Особливості право застосування та судової практики єврейських громад у ХІХ столітті. *Молодь: освіта, наука, духовність*: тези доповідей ХІV Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 04–06 квітня 2017 р. у II частинах. Ч. II. К. : Університет «Україна», 2017. С.247-249
51. Кальян О.С. Особливості нормативної регламентації принципу верховенства права за цивільним процесуальним законодавством України. *Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні*: освітній вимір: матеріали VII всеукр. наук.– практ. конф., м. Полтава, 07 червня 2018 р. Полтава, 2018. С.33–35.
52. Кальян О.С. Теоретичні питання застосування принципу верховенства права у цивільному процесі. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науководослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава: РВВ ПДАА, 2020. С. 47-49. URL: <http://surl.li/lbuut>
53. Козаченко Ю.А., Кальян О.С. Теоретико-правові аспекти безсторонності судді як принципу судочинства. *Juris Europensis Scientia*. 2021. № 5. С.12-16. URL: <http://surl.li/krfrf>
54. Кравчук В. М. Стратегія і тактика цивільного процесу. К.: АТІКА. 2005.456 с.
55. Митракова І. Г. Цивільний процес: Конспект лекцій. Національний авіаційний ун-т. К. 2007. 348 с.
56. Немировська О. На шляху оновлення цивільного процесуального законодавства. *Право України*. №41. 2006. С. 144-149.
57. Осташова В. О., Кальян О. С., Нікітенко А. В. Деонтологічні аспекти поведінки адвоката у соціальних мережах. Порівняльно-аналітичне право. 2019. № 5. С. 424-427. URL: <http://surl.li/krfrf>
58. Постанови пленумів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України: господарські справи : офіц. текст / упоряд.: С. А. Кузьмін, М. С. Кучеренко. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2015. 516 с.
59. Порева Л. А., Юлдашев О. Х. Цивільний процес: Авторизований виклад модульного курсу: Навч. посіб. Міжрегіональна академія управління персоналом. К., 2007. 486 с.
60. Селіванов А. Проблеми запровадження в судовому процесі правової експертизи як умови досягнення об'єктивного і обґрунтованого судового рішення. *Підприємництво, господарство і право*. №10. 2005. С.49-54.
61. Фурса Є. І. Сучасні проблеми розгляду цивільних справ у судах. *Юридичний журнал*. №1. 2009. С. 51-56.
62. Фурса С. Я. Окреме провадження у цивільному процесі України. К.:Поліграфічний центр Київського університету, 2005. 394 с.
63. Фурса С. Я. Окреме провадження як складова частина цивільного процесу. Практикум. К.:Вілбор, 2006. 312 с.
64. Фурса С. Я. Проблеми забезпечення доказів нотаріусами та судьями. Чи можлива аналогія? *Юриспруденція: теорія і практика*. № 2(2). 2005. С. 22-26.

65. Черечукіна Л. Журнал судового засідання: оптимізація цивільно процесуальних аспектів. *Право України*. №. 23.2005. С. 83-89.
66. Yu. Kozachenko, O.Kalian. Judicial examination in Ukraine theoretical and methodological aspects. *Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів*: мат-ли VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава 04-05 квітня 2019 р.). Полтава : ПУЕТ, 2019. С.392-394
67. Kalian O., Strilets B., Dubovych O. Some Historical, Legal and Procedural Aspects of Functioning Jewry's spiritual Zionism and Folkism. *Evropský politický a právní diskurz*. 2023. Volume 10. Issue 4. P. 76-81.
68. Somych M., Kalian O., Strilets B. Some theoretical and practical problems of legal protection of occupational safety: national and international aspects. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2024. №1. P. 102-108. URL : <https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2024/06/18-6.pdf>. Фахове видання (Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus)

Інформаційні ресурси :

69. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
70. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.
71. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>
72. European Court of Human Rights. URL : <https://hudoc.echr.coe.int>.
73. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Page/1>.
74. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : <https://supreme.court.gov.ua>.
75. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <https://www.ccu.gov.ua>.
76. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL: <https://conp.com.ua>
77. Офіційний сайт – Міністерство юстиції України. URL : <http://www.minjust.gov.ua>.
78. Оpendатобот: сторінка пошуку судових рішень. URL: <https://court.opendatobot.ua>
79. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. <http://www.nbu.gov.ua>
80. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/pravo>.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «01» вересня 2025 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

5 семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	
Тема 1. Загальні положення господарської діяльності та цивільного процесуального права України	1	4	3	13	8
Тема 2. Організація та управління господарською діяльністю	-	4	3		7
Тема 3. Загальна характеристика суб'єктів господарських правовідносин	-	4	3		7
Тема 4. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання	1	-	3		4
Тема 5. Зобов'язальні відносини у сфері господарювання	1	4	3		8
Тема 6. Господарські договори	1	4	3		8
Тема 7. Відповідальність у господарських правовідносинах	-	4	3		7
Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції	1	4	3		8
Тема 9. Правове регулювання банкрутства та санації	-	4	3		7
Тема 10. Загальна характеристика правового регулювання окремих видів господарських відносин	1	-	3		4
Тема 11. Правове забезпечення інноваційної діяльності	1	-	3		4
Тема 12. Правове регулювання фінансової діяльності	-	4	3		7
Тема 13. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правові колізії у регулюванні господарських відносин у міжнародному приватному праві.	1	4	3		21
Разом	8	40	39	13	100

6 семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	
Тема 14. Загальна характеристика позовного провадження	1	3	2	16	3
Тема 15. Відкриття провадження у справі	1	3	2		6
Тема 16. Підготовка справи до судового розгляду	1	-	2		3

Тема 17. Судовий розгляд	1	3	2		6	
Тема 18. Судові рішення (постанови)	-	3	2		6	
Тема 19. Заочний розгляд цивільної справи	1	3	2		3	
Тема 20. Наказне провадження	-	3	2		6	
Тема 21. Окреме провадження	1	3	2		3	
Тема 22. Апеляційне провадження	1	-	2		6	
Тема 23. Касаційне провадження	1	3	2		3	
Тема 24. Провадження у зв'язку з виключними та нововиявленими обставинами	-	3	2		6	
Тема 25. Процесуальні питання виконання судових рішень	1	3	2		3	
Тема 26. Міжнародний цивільний процес	1	-	2		19	
Всього	8	30	26		16	80
ЕКЗАМЕН						20
Разом					100	

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Загальні положення цивільного процесуального права	1	-	1	31	2
Тема 2. Принципи цивільного процесуального права	-	-	1		1
Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини	-	2	1		3
Тема 4. Суд як суб'єкт цивільного процесу	-	2	1		3
Тема 5. Сторони у цивільному процесі	1	-	1		2
Тема 6. Треті особи у цивільному процесі	-	2	1		3
Тема 7. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб	-	-	1		1
Тема 8. Представництво у цивільному процесі	-	2	1		3
Тема 9. Інші учасники цивільного процесу	-	-	1		1
Тема 10. Строки у цивільному процесі	-	-	1		1
Тема 11. Судові витрати	-	-	1		1
Тема 12. Юридична	-	-	1		1

відповідальність у цивільному процесі					
Тема 13. Докази та доказування	1	-	1		2
Тема 14. Загальна характеристика позовного провадження	1	-	1		2
Тема 15. Відкриття провадження у справі	-	2	1		3
Тема 16. Підготовка справи до судового розгляду	-	-	1		1
Тема 17. Судовий розгляд	1	-	1		2
Тема 18. Судові рішення (постанови)	-	-	1		1
Тема 19. Заочний розгляд цивільної справи	-	-	1		1
Тема 20. Наказне провадження	-	2	1		3
Тема 21. Окреме провадження	-	2	1		3
Тема 22. Апеляційне провадження	1	-	1		2
Тема 23. Касаційне провадження	1	-	1		2
Тема 24. Провадження у зв'язку з виключними та нововиявленими обставинами	-	-	1		1
Тема 25. Процесуальні питання виконання судових рішень	-	-	1		1
Тема 26. Міжнародний цивільний процес	-	2	1		3
Всього	7	16	26	31	80
ЕКЗАМЕН					20
Разом					100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Денна та заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми цивільного процесуального права України.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Денна форма здобуття освіти

5 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою.
2-3	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання.
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.
0	відповідь відсутня чи неправильна.

6 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
1	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Денна форма здобуття освіти

5 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з цивільного процесуального права України. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення цивільного судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
2	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання цивільного процесуального права України у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

6 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з цивільного процесуального права України. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення цивільного судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.

1	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання цивільного процесуального права України у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	відповіді правильні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з цивільного процесуального права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення цивільного судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Денна форма здобуття освіти

5 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-13	По темі передбачено 13 тестових завдань (1 бал за кожен правильну відповідь)

6 семестр

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-16	По темі передбачено 16 тестових завдань (1 бал за кожен правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	1-5 балів	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, проте дещо порушено послідовність викладу та не повністю розкритий результат навчання.
	6-10 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить приклади, що свідчать про творче застосування матеріалу. Відповідь на теоретичні питання стилістично та граматично правильна, показує на відмінні знання та вміння, повністю демонструє засвоєний результат навчання
Максимальна кількість балів	10 балів	
Професійно-орієнтоване	1-10 балів	Кількісна обробка результатів виконана правильно, проте містить деякі технічні помилки та неточності. Розв'язок практичного завдання зведений лише до кінцевої відповіді без наведення послідовності обґрунтувань
	11-21 балів	Зроблено інтерпретацію результатів, яка містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Завдання виконано стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів

Максимальна кількість балів	21 балів	
Всього	31 балів	

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Денна та заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінювання компетентностей та отримання програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклад
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
Всього	20 балів	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.

*екзамен складається з 2 теоретичних питань